

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на шість років 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 170 кор

За границю.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на шість років . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що день крім неділі і руских свята о 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

„Нехай буде, як бувало!“

(З нагоди виборчої реформи в галицькій сеймі)

(X) Недавно звіщали ми про поставлене в галицькій сеймі т. зв. демократичним клубом внесенє про виборчу реформу і висловили про него свій погляд. Але й се внесенє, хоч так умірковане, що радше лицувало би найбільш консервативному, як демократичному клубови, постигла подібна доля, яка довела ся свого часу подібним внесенням послів Стапінського і Олесницького — его відослано до адміністраційної комісії, мимо того, що було виразне домаганє на вибір окремої комісії для виборчої реформи і то домаганє зовсім оправдане, бо для так важної і досяглої справи годить ся покликати окрему комісію. Сеймова більшість одначе оперла ся сему справедливому домаганю і хотіла осолодити гірку долю сею внесення помноженем адміністраційної комісії о чотирох нових членів, щоби тим способом сей апарат зробити ще тяжшим і неспосібнішим до скорої полагоди справи.

Яка доля постигне се внесенє в адміністраційній комісії, можна вже здогадувати ся після того, що она зробила з подібними внесеннями пп. Стапінського і др. Олесницького. Звіт про се внесенє давно вже був виготовив п. Гараніх після випробованої рецепти пок. Грохольського: нехай буде, як бувало, одначе отягав ся з предложенєм сеймови як раз в хвилі, коли в цілій монархії окликом стала виборча реформа в напрямі загального, рівного і тайного голосованя. Наостанку набрала комісія відваги і внесла сейм звіт п. Гараніха до сейму, але відтак відослано его знов до комісії з порученем, щоби комісія разом представила справу про всі три внесеня виборчі, отже з того можна вже наперед здогадувати ся, що стане ся також з внесенєм демократичного клубу.

Цікаво отже буде послухати розумованя виведеного в тім звіті про виборчу реформу адміністраційною комісією, а властиво ві референтом п. Гараніхом.

Внесенє п. Стапінського на заведенє безпосередних, загальних, рівних виборів до сейму збуває комісія дуже коротко, позаяк така реформа довела би, на ві думку, до «перевороту, у високім степени небезпечною для спокою і для правильного розвитку краю».

Внесенє д-ра Олесницького, не сягає так далеко, не домагає ся цілковитої реформи нинішньої виборчої ординації, а бажає лише введеня V. курії загальної, в котрій кожний власновільний горожанин по скінченю 24-го року життя мав би право безпосередно вибирати так в тій курії, як і в IV. курії (менших посілости) а крім того вимагає зміни способу голосованя явного на тайне і збільшеня числа сільської курії о 4 послів і помноженя числа членів кр. Виділу о одного, вибраного послами V. курії.

П. Гараніхови і адміністраційної комісії не подобає ся домаганє на введенє V-ої курії з загальним голосованєм, позаяк «тим не дає ся пошани для політичного розуму і справдішньої вартости, які доперішньої праці публичної, а дає перевагу необразованій товпі над інтелігентною меншостою. Сама числова сила ставить висше синів понад їх родителів, робітників понад хлібодавців, неосвічених понад мудрців і така репрезентація не буде репрезентацією всіх, а репрезентацією крайних живел і то найменше освічених. Система загальних, рівних виборів, сказано там дальше в звіті, не дозволяє визначним індивідуам вибитися на верх, а корисна лише для мірноти і є перепоною для визначних талантів. При заведеню загальних виборів грозить небезпечність, що велика сіра маса, котрій не достає звичайно справдішнього політичного зрозуміння, висуне із шкодою для загальних інтересів свій власний інтерес. Всюди, де ту систему заведено, обнизив ся парламентарний позем».

Тимчасом досьго зроблений в австрійській раді державній, потверджує, що там ще перед заведенєм V-ої курії занедав парламентаризм. Референт указує на Францію і Німеччину, в котрих нібито задля загального голосованя настали невідрадні відносини і ддятого відражує се вводити в Галичині. Він влагалі є противником V-ої курії загальної.

«В нашім краю, каже п. Гараніх, тим менше потрібне введенє V-ої курії, бо міську і сільську курію наділено так щедро правом голосованя, що в деяких случаях ценз спадає майже до загального голосованя!»

Так само є п. Гараніх противником безпосередного голосованя, позаяк широкі верстви виборців менше спосібні найти відповідну на посла личність, але легко зуміє означити тих з поміж себе, котрі потраплять добрий вибір зробити. При великих просторах виборчих округів, при широкім наслідком низького цензу виборчого виміренім виборчим праві, бажанє всть двостепенне голосованє, котре ділає, як сито, що лишає на верха найчільніше зерно (?). Оно дає менше поля до пристрасної агітації, що не перебирає в способах, а вибори двостепенні відбувають ся звичайно спокійніше, виборча боротьба буває менше завзята».

Комісія не хоче також тайного голосованя, уважаючи его гіршим як явне. «Тайне голосованє, каже референт, хоронить до певного степени від виїшних впливів — явне виробляє мужну відвагу цивільну». Позаяк комісія на інші, досяглиї зміни, вимагані д-ром Олесницьким, не може згодити ся, видає ся їй зміна явного голосованя на тайне надто малозначною, щоби переводити часткову реформу виборчої ординації.

Таким способом відкидає комісія вимагані реформи виборчі. Не хоче загального голосованя ані в цілости, ані в V. курії, не хоче помноженя мандатів ані

тайних і безпосередних виборів, одним словом, не хоче ніякої виборчої реформи.

«Прийде може (!) в будуччині хвиля, в котрій сеймова більшість вважати ме потрібним, і для добра краю корисним, приступити до реформи виборчої ординації, чи то через зміну і перетворенє нинішних курій на репрезентацію корпорацій (!) різного рода, то через приміненє степенної або пропорціональної репрезентації, чи иншим способом. Та хвиля ще не надійшла — а відносини не до того!»

«Сеймова більшість, каже наостанку п. Гараніх, завдячує свій вибір нині обов'язуючій системі, і з супокоем та вдоволенєм (!) може споглядати на свою 40-літню діяльність», отже для того не треба ніякої реформи. «Нехай буде, як бувало», то премудра засада адміністраційної комісії і сеймової більшости, котра постигне імовірно також внесенє демократичного клубу.

Конституція в Росії.

Від пів столітя бажаний і виборюваний державний устрій, за який перейшло стілько терпінє, проляло ся стілько крови, а навіть царські голови падали жертвою — здобула остаточню маса, осягнув зорганізований, загальний страйк. В Росії надано конституцію. Прямо вірити не хоче ся тим словам, хотия вістка потверджує ся з кількох сторін. Єще вчера надійшла до Парижа телеграма з Лондону з донесенєм, що цар прийняв ліберальну програму, іменував Вітого президентом кабінету і надав державній думі законодавчу власть. Всі верстви населеня є управлені до виборів до думи. Наглі суди стануть звесені всюда. Дотичний маніфест появить ся ще нині.

Виданий вчера в полудне урядовий комунікат петербурскої телеграфічної агенції звучить: Нині вечером появить ся царський маніфест, іменующий гр. Вітога президентом міністрів з задачію зєднєнє державних функцій. Надто маніфест оголосить наданє горожанських свобод, признає державній думі законодавчу власть і розширенє виборчого права до державної думи.

Конституція прийшла майже нагло — ненадійно, а прийшла головно завдяки Вітому. Вправді мова фактів була найсильніша за всі аргументи, однак Віте був тим чоловіком на царськім дворі, який зумів витягнути з них консеквенції і відповідно представити їх цареві. До послідної хвилі можні в окруженю царя реакціоністи обстоювали за автократизмом, покликуючись на него, як на одинокую форму правління, згідну з духом «русского народа». Однак Віте не переставав виказувати, що автократизм є тільки жерелом вічного роздратованя серед російської суспільности, запорою культурного розвою, засиплюванем народних дрімучих сил, а дальше треванє при нім забарить кровію цілу країну та підорве основи істнованя суспільности. Факти стверджували віщі слова Вітога. Страйк залізничного персоналю, его карність

ки еротичні, виступив проти мундурків, ліпшого обходження учителів з учениками, упрощення підручників релігії, жадав збільшення реальных шкіл і випертя греки з гімназій.

Пос. гр. В. Дідущицький як генеральний бесідник проборонив також молодіжні передзамітами комісійного справоздання і референта, виступив проти перетяження молодіжи, против декадентизму і ширення песимізму, і закінчив апострофою на ліпшу будуччину.

По промові кінцевій референта гр. Тарновського, промовив пос. Олесницький до фактичного спростовання, полемізуючи з пос. Томашевским, а на внесенє пос. Сколишевського палата ухвалила відročити подрібну дискусію до найближшого засідання.

(Нинішнє засіданє).

Перед год. II. розпочало ся засіданє відчитанєм петицій і внесенє, серед яких находять ся пос. Олесницького: 1) о будову венеричного павільону при шпиталю в Стрию, 2) о візванє правительства о зміну закона про приналежности і о переказанє безділчних спадщин краям.

З дневного порядку пос. Шецель мотивував своє внесенє о признанє за помози учительству в Золочеві і Бережанах. Пос. Горайський предложив відтак устне справозданє гірничої комісії про власне внесенє в справі зниженя залізничних тариф для галицької ропп, експортованої до російської границі. По промові пос. Колішера, виказуючій потребу такого зниженя для розвою нафтового промислу, ухвалила палата внесенє комісії. Відтак пос. Буйновський предложив справозданє громадської комісії, щоби зачлелити громади Борислав і Тустановичі, дрогобичького повіту до категорії громад, обнятих краєвим законом з 3. липня 1896. р. Внесеню гірничої комісії що до Тустанович спротивили ся пп. Олесницький і Охримович підносячи, що Тустановичі не є ще достаточнорозвинені, а підтягненє їх від закон з р. 1896 подорожить заряд. По полеміці пос. Буйновського маршалок піддав внесенє під голосованє, однак показав ся брак комплету, так що треба було засіданє перервати на 10 минут. По перерві принято внесенє комісії, а внесенє пос. Олесницького перенало.

З черги приступлено до верифікації виборів і принято без дискусії вибір кс. Весолінського (Ясло); о. Ефимовича (Броди), а против вибору пос. Геца з Окоціма виступив пос. Стапінський з довшою філіпкою, застерігаючись, що не вступав против особи самого Геца, якого заслуги для краю признає, але против практик, приміюваних підчас єго вибору на некористь контрکانдидата-людовця Бернадзіковського.

Засіданє тривав далше.

Colosseum

в пасажі Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 1. листопада 1905.

Нова сензаційна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і свята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год. вечером, Що п'ятниця **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З куплєним білетом на фотелі, льожі і І радні крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської Канарні.

Лев Лопатинський.

Хмари-чари

ЖАРТИ І НЕЖАРТИ

ЗЛОЖЕНІ І ПЕРЕЛОЖЕНІ АВТОРОМ

для розривки і розваги читачів. Ся збірка становить другий том поезій і шукот, про які можна те саме сказати, що про „Перли“.

Набути можна в Ставропільській книгарні.

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вилади до опрочентовани на 4 проц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ошадженя коштів послілки можна присилати гроші чеками Щ. динці поштовою; вкладати може кожний, навіть і нечлени; на жадає звертає ся вкладку кожного часу, навіть без виповіджел (за есколтом).

ПОЗИЧКИ уділяє „Джістер“ своїм членам на 6 проц. ссилату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах 1/2 річних вносить рата амп. тизацийна (на капитал і відотки) 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотекки або доброй поруки.

На парделяцію і купню більших обшарів треба звертати ся за позичками до „Джістера“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „Джістрі“.

Чистий зиск розділяє ся межі членів ако дивіденди від уділів і на добродійні ціли. — Дотепер уділів „Джістер“ на перкви, бурса, школи і т. д. 31.738 К.

Стан фонів Товар. кред. тов. „Джістер“ 31/12 1904

Вкладки:	1.783.673 К.
Уділи членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26.576 К.
Позички уділені:	1.616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Льокації:	169.456 К.
На рах. біжучім:	81.938 К.

ВІДІЛ АПОЗИТОВИЙ

ГІПОТЕЧНИЙ

Банк

Ц. к. деп. гал. акц.

Д о Америки і Канади

перебозить найдешевше і висідно

ЛІНІЯ КУНАРДА

заступництво для Галичини

ЙОСИФ АЙЛЄ

у Львові, улица Браєрівска ч. 6.

Розклад залізничних поїздів від 1. мая 1905. (Час середно-європейський).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6:00	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Хирова	6:15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмеє, Чорткова
6:10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмеє	6:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Гусятин
7:20	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	6:55	до Яворова
7:29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7:30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7:59	з Рави рускої, Сокала	8:25	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги,
8:05	з Станиславова, Жидачева	8:35	до Кракова, Відня, Праги, Освенціма
8:15	з Самбора, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9:00	до Самбора, Хирова, Івонича, Н. Саяча,
8:18	з Яворова	9:20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8:50	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	10:55	до Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Делятина, Заліщик
9:05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмеє	11:19	до Белзці, Сокала, Любачева
10:35	з Рашева, Лавочного, Калуша, Любачева	2:00	посп. до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Чорткова, Заліщик, Гусятин
11:45	з Ярослава, Стрия, Борислава	2:40	посп. Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмеє
11:55	з Підволочиск, Гусятин, Копичинь, Козови	2:50	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Праги
1:30	посп. з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Н. Саяча,	2:55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
1:40	посп. з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Кін-	4:10	до Рашева, Любачева, Хирова.
1:50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	4:20	до Самбора, Хирова, Сянока
2:30	посп. з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів, Грималова, Гусятин, Копичинь, Козови	5:50	до Коломиї, Жидачева,
3:45	з Стрия,	6:58	до Яворова
4:32	з Яворова	6:25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5:01	з Сокала, Белзці, Любачева	6:35	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги,
5:25	з Кракова, Берліна, Відня, Праги, Освенціма	7:30	до Рави рускої
5:45	з Іцкан, Жидачева, Калуша, Новоселиці	7:30	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів
8:40	посп. з Кракова, Відня, Берліна, Праги, Івонича	9:00	до Череминьши Хирова, Івонича
9:10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмеє	10:05	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9:50	з Самбора, Хирова, Сян на, Ясла	10:40	до Самбора, Хирова, Закононого
9:20	з Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги	11:00	до Кракова, Відня, Броцлава, Варшави
10:20	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Заліщик, Скали, Івані п. пустого, Гусятин	11:05	до Підволочиск
10:50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава,	11:05	Івані п., Скали, Гусятин, Потутор
12:20	посп. з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11:10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2:31	посп. з Кракова, Берліна, Варшави, Відня, Праги	12:45	посп. до Кракова, Відня, Берліна, Варшави, Праги
	на дворець „Підзамче“	2:51	посп. до Іцкан, Калуша
7:00	з Підволочиск, Одеси, Київ, Бродів	4:15	до Кракова, Відня, Броцлава, Берліна, Праги,
2:15	посп. з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів,		з двірця „Підзамче“
5:15	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Івані п. пустого, Скали, Гусятин, Грималова	6:43	до Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
	з Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Копичинь, Чорткова, Заліщик, Івані п., Скали, Гусятин	11:15	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів, Потутор
		2:13	посп. Підволочиск, Бродів, Київ, Одеси, Гусятин
		9:23	до Підволочиск, Київ, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-європейський рижить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Нічні години від 6. вечер до 5:59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всілякі інші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. залізниць, Пасаж Гансманна ч. 9.